

ÍNDEX

PÀG.

<u>3</u>	1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS
<u>3</u>	1.1. Propòsit i enfocament
<u>4</u>	1.2. Objectius pedagògics i competències bàsiques
<u>5</u>	1.3. Drets a treballar
<u>5</u>	1.4. Marc legal relacionat
<u>8</u>	2. LA PEL·LÍCULA
<u>8</u>	2.1. Fitxa tècnica breu
<u>8</u>	2.2. Sinopsi de l'argument
<u>8</u>	2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar
<u>10</u>	2.4. Qüestions a observar per a una millor comprensió
<u>12</u>	2.5. Informacions d'interès sobre la pel·lícula
<u>13</u>	3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
<u>13</u>	3.1. Plantejament general
<u>13</u>	3.2. Per anar al cinema
<u>15</u>	3.3. Del cinema a l'aula
<u>18</u>	3.4. De l'aula al món
<u>18</u>	3.5. Recull de creacions escolars
<u>18</u>	3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat
<u>19</u>	4. MATERIAL COMPLEMENTARI
<u>19</u>	4.1. Enllaços d'interès
<u>19</u>	4.2. Bibliografia i filmografia

1. CICLE DE CINEMA I DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

Dediquem el Cicle de Cinema i Drets dels Infants (CCDI) d'enguany al paper fonamental que juga l'educació en el ple desenvolupament de l'infant com a persona. Volem abordar diversos aspectes relacionats amb el procés formatiu dels nens i les nenes que permetin fer pensar i debatre sobre els marcs, límits i valors de l'acció educadora. L'educació contribueix al creixement i integra l'infant en la societat però també el prepara per a la vida.

De la mà d'aquesta nova edició del CCDI, volem oferir recursos al professorat per analitzar els drets dels infants i les possibles vulneracions que puguin patir en relació al dret a rebre una educació digna i de qualitat, partint de la legislació actual: Declaració Universal dels Drets Humans, Convenció sobre els Drets de l'Infant i Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona.

A cicle superior d'educació primària agafem com a punt de partida la pel·lícula ***El color del paraíso***, que permet reflexionar sobre les discriminacions i dificultats afegides a l'educació que poden patir els infants amb diversitat funcional. El protagonista és un nen invident que viu a l'Iran i que el seu pare sent com una càrrega. Aquest film posa en valor les facultats i habilitats alternatives que desenvolupen els nens i nenes amb diversitat funcional i ajuda a debatre sobre la força de voluntat i l'esperit de superació dels infants. També posa en relleu la importància del suport familiar per a poder-se desenvolupar com a persona i aprehendre a través dels sentits.

De nou, el recorregut pedagògic que us proposem va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i l'entorn dels nens i les nenes. Per facilitar-lo i enriquir-lo, comptem amb el [Bloc](#), on hi ha disponibles els materials didàctics, les creacions de l'alumnat, la informació de les sessions familiars i eines d'interacció entre tots i totes.

Oferim recursos al professorat per analitzar els drets dels infants i les possibles vulneracions que puguin patir en relació al dret a rebre una educació digna i de qualitat, partint de la legislació actual.



1.2. Objectius pedagògics i competències bàsiques

1. Competència social i ciutadana

- Identificar els drets i obligacions cívics recollits en les diverses declaracions.
- Comprendre la realitat social per posar en pràctica les normes de convivència emprant el judici ètic, i contribuir a la construcció de pau i democràcia.
- Assumir rols per mitjà del joc i la simulació.
- Trobar estratègies que millorin el treball cooperatiu.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

- Expressar les emocions pròpies i autoregular la conducta, desenvolupant l'autoestima.
- Desenvolupar les capacitats emocionals i cognitives de presa de decisions i autonomia personal.
- Identificar els propis prejudicis i rebutjar comportaments i actituds discriminatòries.
- Imaginar projectes i poder convertir les idees en accions.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Ser capaç de dur a terme un aprenentatge individual o en grup a través de dominar diferents mètodes i estratègies d'aprenentatge.
- Aprendre a ser i a pensar de manera autònoma i coherent, a conviure, a ser ciutadans responsables en un món global.
- Fer servir la intel·ligència emocional i el respecte cap als altres, rebutjant les causes que provoquen situacions de marginació, discriminació i injustícia.

4. Competència digital

- Comprendre i valorar de manera crítica la informació dels mitjans de comunicació i les xarxes socials. Actuar de forma prudent i responsable amb l'ús de les TIC.
- Emprar la tecnologia desenvolupant valors socials i cívics, i per a la comunicació dels coneixements adquirits

5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

- Utilitzar diversos llenguatges com a instruments de comunicació per fer possible la representació, interpretació i comprensió de la realitat, i l'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.
- Interactuar assertivament a l'aula amb un llenguatge comprensible i ordenat.



1. Competència social i ciutadana
2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
3. Competència d'aprendre a aprendre
4. Competència digital
5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual
6. Competència artística i cultural

6. Competència artística i cultural

- Manifestar interès i curiositat per descobrir, gaudir i participar de les manifestacions artístiques.
- Fer servir els mitjans de comunicació i Internet per obtenir informació sobre qüestions relacionades amb l'art i els contextos de producció i exposició artística.
- Crear cançons i participar en creacions individuals i col·lectives emprant degudament la terminologia i grafia corresponents.
- Elaborar produccions artístiques que promoguin la valoració crítica del nostre entorn.

1.3. Drets a treballar

1. El dret de l'infant a la comprensió i l'afecte per part de la seva família, i a una protecció especial de cara al propi creixement físic, mental i social.
2. El dret de l'infant amb diversitat funcional a rebre una educació i unes atencions especials.
3. El dret de l'infant amb necessitats educatives especials a gaudir d'una vida plena i respectable, amb dignitat, valent-se per sí mateix i participant activament a la comunitat.
4. El dret de l'infant a desenvolupar, en condicions d'igualtat d'oportunitats, les seves aptituds i el seu judici individual, i el seu sentit de responsabilitat moral i social.
5. El dret de l'infant a desenvolupar noves aptituds, a experimentar per un mateix, a aportar un criteri propi i a aprendre des de la creativitat.

1.4. Marc legal relacionat

Declaració Universal dels Drets Humans

Article 26

1. Tota persona té dret a l'educació. L'educació ha de ser gratuïta, si més no, en la instrucció elemental i fonamental. La instrucció elemental ha de ser obligatòria. L'ensenyament tècnic i professional s'ha de posar a l'abast de tothom, i l'accés a l'ensenyament superior ha de ser igual per a tots d'acord amb els mèrits respectius.
3. El pare i la mare tenen dret preferent d'escollir el tipus d'educació que es dona als seus fills.



1. El dret de l'infant a la comprensió i l'afecte per part de la seva família, i a una protecció especial de cara al propi creixement físic, mental i social.

2. El dret de l'infant amb diversitat funcional a rebre una educació i unes atencions especials.

3. El dret de l'infant amb necessitats educatives especials a gaudir d'una vida plena i respectable, amb dignitat, valent-se per sí mateix i participant activament a la comunitat.

4. El dret de l'infant a desenvolupar, en condicions d'igualtat d'oportunitats, les seves aptituds i el seu judici individual, i el seu sentit de responsabilitat moral i social.

5. El dret de l'infant a desenvolupar noves aptituds, a experimentar per un mateix, a aportar un criteri propi i a aprendre des de la creativitat.

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 2: L'infant gaudirà d'una protecció especial i disposarà d'oportunitats i de serveis, dispensat tot això per la llei i altres mitjans, a fi que pugui desenvolupar-se físicament, mentalment, espiritualment i socialment d'una manera sana i normal, en condicions de llibertat i dignitat.

Principi 5: L'infant impedit físicament o mentalment, o que pateixi d'algun impediment social, ha de rebre el tractament, l'educació i les atencions necessàries que reclama la seva particular situació.

Principi 6: L'infant, per al desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, necessita amor i comprensió. Sempre que sigui possible, haurà de créixer a l'emparança i sota la responsabilitat dels seus pares i, en qualsevol cas, en un ambient d'afecte i de seguretat moral i material; llevat de circumstàncies excepcionals, l'infant de tendra edat no serà separat de la seva mare. La societat i les autoritats públiques tindran una cura especial envers els infants sense família o que estiguin mancats de mitjans adequats de subsistència. Per al manteniment dels fills de famílies nombroses, convé concedir subsidis estatals o d'altra mena

Principi 7: L'infant té dret a rebre educació, que serà gratuïta i obligatòria almenys en la seva etapa elemental. Se li donarà una educació que afavoreixi la seva cultura general i li permeti, en condicions d'igualtat d'oportunitats, desenvolupar les seves aptituds i el seu judici individual, el seu sentit de responsabilitat moral i social, i esdevenir un membre útil de la societat. L'interès superior de l'infant serà el principi que guiarà aquells qui tenen la responsabilitat de la seva educació i orientació; aquesta responsabilitat pertoca abans de tot als seus pares. L'infant gaudirà plenament de jocs i esbarjos, els quals hauran d'estar orientats a les finalitats perseguides per l'educació; la societat i les autoritats públiques s'esforçaran a promoure la satisfacció d'aquest dret.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 18.1. Els estats membres han d'esmerçar els seus millors esforços a assegurar el reconeixement del principi que el pare i la mare tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament de l'infant. Tenen la responsabilitat primordial de l'educació i el desenvolupament de l'infant. L'ocupació primordial ha de ser l'interès primordial de l'infant.

Tota persona té dret a l'educació.

L'educació serà gratuïta, si més no, en el grau elemental i fonamental.

L'ensenyament elemental és obligatori.



- [Declaració Universal dels Drets Humans](#) (lectura fàcil).

- [Declaració dels Drets de l'Infant](#) (abreujada).

- [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#) (resumida).

- [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#) (lectura fàcil).

Article 23.2. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant disminuït a rebre atencions especials. A ell i llur família, se li ha de garantir una ajuda adequada destinada a assegurar que l'infant tingui accés efectiu a l'educació, la formació, (...), la preparació per al treball, etc.

Article 29.1. L'educació ha d'afavorir el desenvolupament de la personalitat i les aptituds de l'infant; ha d'infondre-li el respecte dels drets humans, envers els seus pares, la seva pròpia identitat cultural, llengua i valors, així com s'ha d'afavorir que compregui les civilitzacions diferents de la seva; ha de preparar l'infant per assumir una vida responsable en una societat lliure i de respecte a l'entorn natural.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

CAPÍTOL 2. Drets socials.

Article 15. Educació.

1. Totes les persones tenen dret a una escolarització de qualitat que satisfaci alhora els objectius d'equitat i d'excel·lència i a una educació en valors cívics i democràtics que eradiqui qualsevol forma de discriminació.

4. Les persones amb necessitats educatives especials tenen dret a rebre una atenció personalitzada, d'acord amb les seves necessitats mèdiques, educatives, socials i psicològiques, i preferentment en una escola inclusiva.

CAPÍTOL 3. Equitat i accions positives.

Article 25. Col·lectius en situació de vulnerabilitat.

1. Les persones en situació de diversitat física, psíquica o sensorial, i aquelles amb malalties mentals i cròniques tenen dret a serveis públics que considerin la seva realitat en termes d'inclusió i adaptació, sense discriminacions. Es promourà el dret a l'autonomia personal i a la inclusió laboral.

Els infants disminuïts tenen dret a gaudir d'atencions específiques i d'una educació i una capacitació adequades a fi d'aconseguir la seva integració social i el seu màxim desenvolupament individual, tant cultural com espiritual.



2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol original: *Rang e Khoda*

Direcció i guió: Majid Majidi

Actors i actrius principals: Mohsen Ramezani, Hossein Mahjoub, Salime Feizi i Farahnaz Safari

País de producció: Iran

Any d'estrena: 1999

Durada: 88 minuts

Drama. Versió castellana

2.2. Sinopsi de l'argument

El pare d'en Mohammad va a buscar el seu fill a l'internat per a infants cecs el darrer dia de curs. Des del primer moment, es fa evident la manca d'amor del pare cap a en Mohammad, a qui considera una càrrega després de la mort de la seva mare. En canvi, el protagonista és un nen de vuit anys cordial, sensible i intel·ligent. Està molt content de passar l'estiu al petit poble on viuen la seva àvia i les seves germanes, la Hanie i la Mahareh. El seu pare, fa plans per desprendre-se'n. Tot i tenir un futur incert, el protagonista sempre mostra una gran força de voluntat i molta curiositat per tot el que l'envolta.

[Tràiler de la pel·lícula en anglès.](#)

2.3. Conflictes i personatges en relació als valors a treballar

L'educació formal del petit Mohammad té una presència relativa en la història que ens explica **El color del paraíso**. Però hi és present en el fet que, quan el seu pare l'envia a aprendre un ofici, està allunyant-lo de la formació reglada. De fet, des de les primeres escenes de la pel·lícula, queda clar que en Mohammad és un nen aplicat i intel·ligent. Gràcies a l'acompanyament que rep a l'escola especialitzada on estudia, pot desenvolupar perfectament uns estudis oficials i, a llarga, una carrera universitària. Però el seu pare no ho veu així. Malgrat les possibilitats que l'Estat ofereix al nens invidents iranians, ell discrimina el seu propi fill. El pare és un home trist i angoixat que se sent maltractat pel destí. La seva insatisfacció només li deixa veure les complicacions que suposa que el seu fill sigui cec, fins arribar al punt de desitjar que el nen pateixi un accident i mori. De manera egoista, només pensa que, quan sigui vell, en Mohammad no podrà tenir

Aquest film posa en valor les facultats i habilitats alternatives que desenvolupen els nens i nenes amb diversitat funcional i ajuda a debatre sobre la força de voluntat i l'esperit de superació dels infants.



2. LA PEL·LÍCULA

cura d'ell. No s'adona que el nen ha desenvolupat una percepció riquíssima amb els altres sentits i que és un infant feliç. En aquests aspectes, el pare sí que és un invident.

La resta de personatges, en canvi, conviuen amb en Mohammad de manera alegre i positiva. Destaca la figura de l'àvia, una velleta que seria capaç de donar la vida pel seu nét. És ella qui s'enfronta amb el seu fill quan aquest vol portar en Mohammad a casa d'un fuster. En dues crues discussions, l'àvia acusa al pare d'en Mohammad de ser un egoista en lloc de preocupar-se pel bé del seu fill. Li retreu que només pensi en el seu propi benestar. Quan finalment el pare pren la decisió d'endur-se el nen, l'àvia s'abandona a sí mateixa i això la condueix a la mort. Aquesta escena mostra la connexió íntima que té amb el seu nét, ja que percep el que li passarà tot i trobar-se lluny d'ell.

També és important la relació d'afecte i de joc que en Mohammad manté amb les seves dues germanes, que juguen amb ell amb gran naturalitat. El nen els porta uns modestos regals que elles reben com a tresors. Cal destacar l'orgull amb què l'escolten llegir a l'escola del poble, en una escena que deixa admirats a tots els companys (i al professor) pel sol fet que un infant cec llegeixi.

Hi ha dos mestres que també tracten amb delicadesa a en Mohammad. Un és el professor que té al centre de Teheran, el qual li dona un consell al nen que li servirà de guia per a la vida. El segon mestre és el fuster, un invident com ell amb el qual el pare deixa el seu fill a règim complet. Precisament, en Mohammad manté una conversa amb el fuster on es manifesta l'altra cara de tot el que què hem vist al llarg de la pel·lícula: el dolor de la seva existència. En Mohammad li confessa que se sent sol, que ningú no l'estima, i que no entén perquè Déu l'ha fet cec. De tota manera, tal com li va aconsellar el professor de Teheran, li explica que sempre busca Déu amb els altres sentits, per tocar-lo i explicar-li "els secrets del seu cor". En aquesta escena s'expressa el conflicte intern del jove protagonista.

En definitiva, la pel·lícula mostra com les limitacions sovint vénen imposades des de fora i no per la persona que conviu amb la diversitat funcional. En aquest cas, l'infant protagonista perd la mare i el pare no és capaç de donar-li el suport que necessita. Ara bé, troba en els mestres i la resta de la seva família l'estimació i la comprensió que li fan falta per tirar endavant i créixer.

És important aprofitar el relat d'aquest film per concebre la diversitat funcional simplement com una de les múltiples maneres de ser i no com una adversitat.

La pel·lícula mostra com les limitacions sovint vénen imposades des de fora i no per la persona que conviu amb la diversitat funcional. En aquest cas, l'infant protagonista perd la mare i el pare no és capaç de donar-li el suport que necessita. Ara bé, troba en els mestres i la resta de la seva família l'estimació i la comprensió que li fan falta per tirar endavant i créixer.



2.4. Qüestions a observar per una millor comprensió

Intencionalitat de la pel·lícula

El color del paraíso és una pel·lícula que va més enllà d'explicar una història. La trama se'ns hauria pogut presentar com un drama infantil, en el qual un pare rebutja el seu fill perquè es cec. Però el director Majid Majidi demostra molt talent en transcendir l'anècdota i construir un relat de gran càrrega poètica i artística. El fet que el nen protagonista sigui invident col·loca l'autor i el públic davant el repte de mostrar i percebre "allò que no es veu", de fer visible "allò invisible".

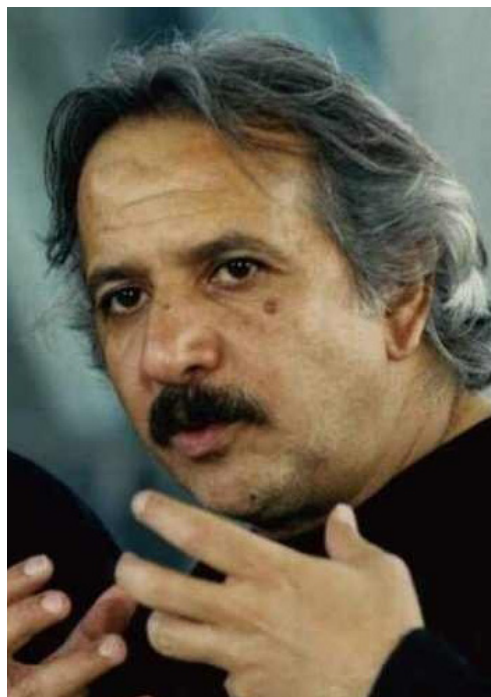
Per això el director presenta de bon principi l'habilitat d'en Mohammad per valdre's per sí mateix. Hi ha una escena inicial on en Mohammad, mentre passeja pel jardí, sent un ocell que ha caigut del niu i el troba entre la fullaraca. Tot seguit espanta un gat amenaçador, puja a l'arbre, troba el niu i hi deixa l'ocellet. Aquesta seqüència és tota una estratègia per avisar el públic que aquí no es tracta de mirar com a d'altres pel·lícules, sinó de veure-hi d'una altra manera, d'aprendre a veure com en Mohammad. Els exemples de percepció que l'infant protagonista té de l'entorn mitjançant el tacte i l'oïda són constants: capturar l'aire des de la finestra de l'autobús, acaronar les espigues del camp, tocar les pedres del riu, comptar els grans de sorra a la platja, desxifrar els cops dels pica-soques com si fos un codi Morse, escoltar les converses dels ocells...

Majidi té la gràcia d'ensenyar les accions dels personatges sota una òptica especial, que banya els fets d'una aura de bellesa i bondat. La trobada d'en Mohammad amb l'àvia, els jocs i passejades dels tres germans pel camp, la caminada a l'escola... se'ns mostren amb la lluminositat i riquesa de colors dels dies d'estiu, amb una transparència atmosfèrica que és símbol de la puresa dels personatges.

Majidi utilitza la natura com a personatge viu que també es manifesta en moments especialment dramàtics. Per exemple, quan l'àvia té la premonició que el seu fill s'ha endut el nen (plomes de gallina floten en l'aire al ralenti), en la fugida de la vella quan la premonició es confirma (ambient plujós en terreny pantanós), o en el moment del seu traspàs (amb les boires ocupant les muntanyes).

En Mohammad ens guia a una nova percepció de la realitat que pot ser considerada poètica des d'un punt de vista laic, o bé

Majid Majidi demostra molt talent en transcendir l'anècdota i construir un relat de gran càrrega poètica i artística. El fet que el nen protagonista sigui invident col·loca l'autor i el públic davant el repte de mostrar i percebre "allò que no es veu", de fer visible "allò invisible".



2. LA PEL·LÍCULA

espiritual des d'un punt de vista religiós. Cal tenir en compte que l'art islàmic, en funció del seu dogma, rebutja la representació figurativa (és anicònic), i que Al·là no té representació visual. D'aquí la significació que Majidi triï un nen cec com a protagonista de la pel·lícula: un nen invident fa visible allò que és invisible.

Direcció

El rebuig de la representació visual és compensada per Majidi amb una posada en escena plena de matisos i referents a les arts visuals. En general, crida l'atenció la bellesa de la fotografia, que situa Mohammad en entorns que contrasten amb la seva ceguera. Des de la seva roba vermella, als camps verds d'estiu i a l'escena en què fan els tints per a la roba. Majidi ens ofereix una riquesa visual que, en principi, sembla que contradigui l'experiència del protagonista.

En relació a la pintura, el famós quadre de Monet *Camp de roselles a Argenteuil* es fa present en la majoria d'escenes on en Mohammad gaudeix de la vida en companyia de la seva àvia i germanes. Majidi utilitza el paisatge lluminós com a il·lustració de la joia de la vida. En contraposició al món paradisiac on veiem moure's en Mohammad, la pel·lícula ens mostra el pare en ambients embrutits, com el de la construcció o un magatzem de carbó.

La pel·lícula té referències cinematogràfiques d'allò més variades. Per exemple, el zoom cap al nen ajupit davant el riu quan el seu pare el porta cap al poble fa pensar en l'escena en què Frankenstein juga amb la nena a tirar flors al llac i acaba llençant-la a ella. Els plans seguits on les germanes senten els crits de l'arribada d'en Mohammad i es giren, amb les branques carregades al cap, són de claríssima influència del cinema soviètic mut. L'escena en què l'àvia retorna al riu un peixet que agonitza a fora l'aigua també remet a la simbologia d'Eisenstein o de Griffith. La tortuga panxa enlaire recorda un altre clàssic, no tan antic, com és *La nit del caçador*, el conte sobre dos germans que fugen d'un assassí. La imatge és una premonició de la tragèdia que s'apropa, però aquesta similitud amb la pel·lícula de Charles Laughton li aporta també un tractament de conte.

Majidi no abusa d'aquestes referències artístiques. Les utilitza de manera molt elegant i subtil. Les combina amb una factura moderna, la qual cosa dóna com a resultat una obra d'estil personal.



2.5. Informacions d'interès sobre la pel·lícula

El director Majid Majidi és un dels directors més importants del cinema iranià actual, en companyia amb Amir Naderi, Bahman Ghobadi, Jafar Panahi o, el més conegut, Abbas Kiarostami. Després de la revolució de 1979, el cinema iranià ha tingut un gran reconeixement internacional, malgrat els constrenyiments censuradors interns. Això ha provocat que, per exemple, l'Estat permetés que circulessin internacionalment pel·lícules que prohibia dins del país. Majidi explica les possibles raons del seu èxit: "Avui en dia el món, i en particular el món occidental, es troba en un període de trencament amb el passat. L'ésser humà i els valors morals tradicionals, estimats per la gent, sembla com si s'haguessin perdut en el procés. En canvi, els sentiments, les emocions i les aspiracions com l'amor, l'amistat, l'heroisme, etc. són presents en tots els éssers humans. El llenguatge de l'art pot facilitar que gent de llocs distants es trobi en la consciència d'una humanitat comuna, malgrat les diferències de races, cultures i nacionalitats. Crec que el cinema iranià gairebé va trobar aquest llenguatge i el món d'avui, assedegat d'amor i d'amistat, l'entén sense dificultats".

Moltes de les pel·lícules de Majidi tenen protagonistes infantils i adolescents perquè, segons diu ell mateix: "Sempre busco els sentiments més purs, com ara la bondat. En aquest sentit, no hi ha món més simple, pur i grandios que el món de l'infant. Prenc el món de l'infant de debò, ja que està més a prop de la realitat".

Tots els personatges de la pel·lícula estan interpretats per actors no professionals. L'únic que és professional és el que fa de pare. Aquest film va guanyar el Premi a Millor Pel·lícula al Festival de Montreal i el Premi del Jurat al Festival de Gijón, el 1999. També va ser considerada com una de les 10 millors pel·lícules de l'any 2000 per la revista *Time* i pels crítics del *New York Times*.

Actualment, Majidi està realitzant una trilogia sobre la vida de Mahoma, de la qual se n'acaba de presentar la primera part. Es tracta de la pel·lícula més cara de la història de l'Iran, amb un pressupost d'uns 40 milions d'euros.

Majid Majidi: "El llenguatge de l'art pot facilitar que gent de llocs distants es trobi en la consciència d'una humanitat comuna, malgrat les diferències de races, cultures i nacionalitats".



3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **El color del paraíso** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim).
4. Acció de compartir al [Bloc](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

Abans d'anar al cinema amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Joc de rols

Es pot encetar la sessió presentant l'activitat i distribuint el grup de classe en quatre equips de treball el més homogenis possible i amb bona disposició per al treball conjunt (5'). Cada subgrup triarà un dels rols i situacions descrits (5'):

1. Vaig a una escola on em passo tota la setmana i m'estic amb nens i nenes invidents com jo.
2. Crec que tots els nens i nenes han de tenir la llibertat d'escollir el seu futur i la seva família els ha de respectar.
3. Per a mi és molt important que els meus companys de classe valorin les meves aptituds i així aprendre tots plegats.
4. També aprenc a partir del contacte amb la natura i amb la gent que estimo.

Per a cada una de les situacions, el grup disposa de la descripció d'un rol. Aquest s'analitza, des d'una perspectiva emocional i generadora d'empatia, per després debatre'l en petit grup i fer-se'l seu (10'). Un cop cada equip estigui ficat en el seu rol, se li facilitarà un repte on es troba immers el seu personatge tipus i haurà de mirar de resoldre'l responant a una sèrie de qüestions (15').

Abans d'anar al cinema, proposem dues activitats a escollir per treballar a classe:

1. *Joc de rols.*
2. *Pluja d'idees i debat.*

1. Vaig a una escola on em passo tota la setmana i m'estic amb nens i nenes invidents com jo.

2. Crec que tots els nens i nenes han de tenir la llibertat d'escollir el seu futur i la seva família els ha de respectar.

3. Per a mi és molt important que els meus companys de classe valorin les meves aptituds i així aprendre tots plegats.

4. També aprenc a partir del contacte amb la natura i amb la gent que estimo.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Les conclusions de cada subgrup s'exposaran i compartiran amb el grup classe (10').

En acabar l'activitat convé fer una reflexió de tancament que es troba explicada en el [punt 3 d'aquest apartat](#).

2. Pluja d'idees i debat

L'activitat comença amb una pluja d'idees (15') sobre les qüestions clau dels drets dels infants a treballar amb **El color del paraíso**:

1. Què aprenem a casa nostra? Quines diferències hi ha amb l'escola? Què ens aporta la família propera i la gent que ens envolta?
2. Com creieu que us ha de tractar la família?
3. Què vol dir igualtat de drets? I respecte a la personalitat i la diferència de cada infant? Com hem d'actuar per a no discriminar ningú?

Les diverses aportacions anirà bé recollir-les a la pissarra, almenys una de cada alumne/a. També és interessant adreçar l'alumnat a parlar-ne abans a casa i així venir a classe amb alguna idea sobre qualsevol dels temes plantejats. En base a les idees recollides, es prepararà un debat amb el grup classe subdividit en dos equips prou equilibrats (nens/nenes, destresa en l'expressió, seguretat en un/a mateix/a, etc.). Abans d'engegar-lo anirà bé decidir conjuntament i apuntar a la pissarra quin serà el primer tema a debatre de tot el que hagi sortit a la pluja d'idees (10'). Per començar, primer farà tres aportacions l'equip 1 i després l'equip 2. A partir d'aquí ja s'obrirà el torn de paraules indistintament i es coordinarà per part del professorat. Per tancar-lo, cada equip aportarà alguna cosa que ha après de l'altre equip (20').

3. En acabar l'activitat

Després de fer l'activitat escollida convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un noi i una noia (10'). Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) del film **El color del paraíso** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà a la posada en comú.



1. Què aprenem a casa nostra? Quines diferències hi ha amb l'escola? Què ens aporta la família propera i la gent que ens envolta?

2. Com creieu que us ha de tractar la família?

3. Què vol dir igualtat de drets? I respecte a la personalitat i la diferència de cada infant? Com hem d'actuar per a no discriminar ningú?

3.3. Del cinema a l'aula

El dret a ser educat per viure

Després d'anar a veure el film, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa en subdividir el grup classe en quatre equips de treball. El punt de partida és que cada subgrup triï i se centri en un dels drets dels infants que han sortit reflectits a **El color del paraíso**:

1. El dret de l'infant a la comprensió i l'afecte per part de la seva família, i a una protecció especial de cara al propi creixement físic, mental i social.
2. El dret de l'infant amb diversitat funcional a rebre una educació i unes atencions especials.
3. El dret de l'infant amb necessitats educatives especials a gaudir d'una vida plena i respectable, amb dignitat, valent-se per sí mateix i participant activament a la comunitat.
4. El dret de l'infant a desenvolupar, en condicions d'igualtat d'oportunitats, les seves aptituds i el seu judici individual, i el seu sentit de responsabilitat moral i social.
5. El dret de l'infant a desenvolupar noves aptituds, a experimentar per un mateix, a aportar un criteri propi i a aprendre des de la creativitat.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa del seu dret en forma de rap, amb la idea que primer n'escriguin la lletra i després puguin enregistrar-lo en un suport sonor o bé audiovisual.

Un cop han triat en quin dret es volen centrar, anirà bé que cada grup miri de traslladar-hi algunes de les escenes de la pel·lícula **El color del paraíso**. Aquesta relació els ajudarà a concebre situacions que vulguin reflectir en la seva creació final en forma de rap.

Tot seguit, cada equip farà una immersió en el significat del dret dels infants escollit i pensarà amb quines estrofes de cançó pot explicar-lo. Quan té dissenyada la seqüència del rap, arriba el moment que cada grup se centri en l'escriptura de la lletra, la definició del ritme i, al final, l'organització de l'enregistrament, bé sigui en suport sonor o audiovisual.

Es pot optar per presentar el text dels raps en un full DIN-A4 o cartolina o bé directament en un arxiu pdf, acompanyat o no d'elements gràfics que l'omplin de sentit.



1. El dret de l'infant a la comprensió i l'afecte per part de la seva família, i a una protecció especial de cara al propi creixement físic, mental i social.

2. El dret de l'infant amb diversitat funcional a rebre una educació i unes atencions especials.

3. El dret de l'infant amb necessitats educatives especials a gaudir d'una vida plena i respectable, amb dignitat, valent-se per sí mateix i participant activament a la comunitat.

4. El dret de l'infant a desenvolupar, en condicions d'igualtat d'oportunitats, les seves aptituds i el seu judici individual, i el seu sentit de responsabilitat moral i social.

5. El dret de l'infant a desenvolupar noves aptituds, a experimentar per un mateix, a aportar un criteri propi i a aprendre des de la creativitat.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Si són en suport paper, caldrà fotografiar-los o escanejar-los abans de compartir-los al [Bloc](#). Per a l'enregistrament de cada rap en suport sonor o audiovisual és possible fer servir algun dispositiu mòbil que sigui molt accessible. La gravació anirà bé plantejar-la en fals directe, sense interrupcions.

Amb la creació d'un rap, s'ofereix a l'alumnat la possibilitat de treballar de forma creativa els drets dels infants i el film, així com aprofundir en el debat generat a l'aula abans d'anar al cinema i també a la sala de projecció amb la resta de centres educatius.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quin dret tracta cadascun i s'orienten els temes amb les qüestions sorgides en el visionat del film i les posades en comú prèvia i posterior. Aleshores es pot dedicar la meitat de la sessió a què els quatre subgrups, en paral·lel, escriguin la lletra del seu rap, i l'altra meitat a preparar i elaborar la peça d'àudio o de vídeo.

Ara bé, si és possible, recomanem que l'activitat de creació a l'aula agafi un tractament més transversal al currículum i es pugui desplegar en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i la posada en comú de les creacions en grup, i la recollida de les idees que vagin sorgint al llarg del procés.





QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Definició dels subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'activitat de crear un rap i enregistrar-lo.	Cada grup tria el dret dels infants que vol explorar i relaciona les escenes de la pel·lícula amb les situacions o qüestions a tractar.
1 hora	Treball per equips. Reflexió per crear un punt de vista sobre el dret escollit. Debat i disseny de la seqüència del relat de cada rap.	Pluja d'idees i presa de decisions sobre com es pot enfocar cada una de les estrofes amb la idea d'explicar aquell dret.
1 a 2 hores	Treball en petits grups per elaborar la lletra dels raps i escollir-ne la base musical. Assajos per a la interpretació del rap.	Esriptura col·lectiva de les diverses estrofes del rap. Definició de la base musical i/o ritme del rap. Retocs de lletra i de ritme.
1 a 2 hores	Definició del rol de cadascú per a l'enregistrament del rap i demanda de suport a un altre grup, si fos necessari. Assajos previs a la gravació i procés d'enregistrament en fals directe.	Preparació de l'enregistrament de cada rap, en suport sonor o audiovisual. Materialització dels raps creats per l'alumnat en peces sonores o audiovisuals.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir en els drets a treballar a l'aula.

3.4. De l'aula al món

Un cop realitzada l'activitat de creació a l'aula i enviats els resultats per publicar-los al [Bloc](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i portar a classe informacions referides als drets dels infants treballats, extretes de la premsa o Internet.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre la relació entre els diferents personatges d'**El color del paraíso**.
3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa o bé altres pel·lícules que tinguin alguna relació amb el film o la temàtica **Educar per viure**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars del Bloc](#) i proposeu a les famílies entrar-hi. Així podreu veure com hi hem publicat els vostres treballs. També podreu conèixer les creacions de les altres escoles.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzada l'activitat creativa a l'aula, cada grup classe ens podrà fer arribar les creacions dels seus subgrups de treball per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#), podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us farem arribar per correu electrònic un qüestionari d'avaluació del Cicle de Cinema i Drets dels Infants que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant aquesta activitat.



1. Cercar i portar a classe informacions referides als drets dels infants treballats, extretes de la premsa o Internet.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre la relació entre els diferents personatges d'**El color del paraíso**.

3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa o bé altres pel·lícules que tinguin alguna relació amb el film o la temàtica **Educar per viure**.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

- [Bloc del Cicle de Cinema i Drets dels Infants](#).

Textos legislatius al web de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona:

- [Llistat de textos de referència](#).

- [Documents de lectura fàcil](#).

Altres:

- [Pàgina web de Majid Majidi](#).

- [Tràiler i making of de *Muhammad, Messenger of God*](#), dirigida per Majid Majidi.

- [Una escola amb drets](#).

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Almada, A. i Wimmer, S. (2013). *La niña que caminaba entre aromas*. Madrid: Cuento de Luz.
- Casals, A. (2009). *El món sobre rodes*. Barcelona: Edicions 62.
- Casals, A. (2011). *Sense fronteres*. Barcelona. Edicions 62.
- Dahl, R. (2005). *Matilda*. Barcelona: Empúries.
- Díaz, G. (2013). *Óyeme con los ojos*. Madrid: Anaya.
- Hausfater-Douïeb, R. i Latyk, O. (2003). *El nen estel*. Barcelona: Baula.
- Landa, M. (1999). *Quan els gats se senten molt sols*. Barcelona: Barcanova.
- Orlev, U. (2002). *Corre, noi, corre!* Barcelona: Alfaguara.
- Saint-Euxpéry, A. (2009). *El petit príncep*. Barcelona: Salamandra.

Filmografia

- *Anina*. Alfredo Soderguit (dir.). Uruguai, 2013.
- *El secreto del libro de Kells*. Tomm Moore i Nora Towmey (dir.). Irlanda, 2009.
- *La princesita*. Alfonso Cuarón (dir.). EUA, 1995.
- *Matilda*. Danny DeVito (dir.). EUA, 1994.
- *Los chicos del coro*. Christophe Barratier (dir.). França 2004.



Guia realitzada per David Campillo, Ivet Eroles, Raquel García, Carme Mayugo i Oriol Porta
teleduca@teleduca.org
93 4509826